

פרוטוקול מס' ~~309~~ 310
מישיבת ועדת העבודה
יום ב' ג' באייר תשל"ו - 3.5.76 שעה 16.30

נ כ ח ו :

חברי הועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
א. אבטבי
מ. גז
א. יפה
א. לבנבראון
י. פרנק
ח. שמעוני

מוזמנים:

פרופ' ידין - משרד המשפטים
י. ברק - משרד העבודה
א. כהן - נציבות שירות המדינה
מ. פרקש - עוזר שר העבודה
א. ירמנס - משרד האוצר

מזכיר הועדה:

מ. משולם

קצרנית:

מ. איזנברג

סדר-היום:

הצעת חוק השכמים קיבוציים (הוראת שעה),
תשל"ו - 1976.

הצעת חוק הסכמים קבוציים (הוראת שעה), חשל"ו - 1976

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.
לפי הודעת יושב-ראש ישיבת הכנסת, הטיל עלי יושב-ראש הכנסת לכנס את הוועדה לישיבה זו כדי להכין לקריאה שניה ושלישית הצעת חוק הסכמים קבוציים (הוראת שעה), חשל"ו-1976. הצעת חוק זו הונחה היום על שולחן הכנסת והובאה לקריאה ראשונה על-ידי שר העבודה. בתום הקריאה הראשונה, החליטה הכנסת להעביר הצעת החוק לוועדה שלנו להכנתה לקריאה שניה ושלישית.

שמענו דברי הסבר להצעת החוק מפי שר העבודה בהביאו הצעת החוק לקריאה ראשונה. אך למען הפרוטוקול רצוי שנשמע דברי הסבר קצרים מפי היועץ המשפטי של משרד העבודה, מר ברק.

י. ברק: כידוע לחברי הוועדה, ב-25 באפריל השנה נחתם הסכם קיבוצי בין הממשלה ובין ההסתדרות על שכר עובדי המדינה לשנתיים הקרובות ועל ביטול התוספות הייחודיות. פרטי ההסכם ידועים ואין צורך לפרטם. היות והתוספות הייחודיות לעובדי המדינה ניתנו על פי מסמכים שונים, ביניהם פסקי בוררין, נוצר צורך משפטי לחזק את ההסכם על-ידי חוק. הדברים הוסברו זה עתה במליאת הכנסת על-ידי שר העבודה, והיות והדברים עדיין טריים, אין צורך לחזור עליהם.

א. לבנבראון: אני רוצה לשאול שאלה אחת רק לשם הבנה: מדוע במקרים אחרים שנחתמו הסכמי עבודה לא היה צורך בחוק, ואילו במקרה זה יש צורך בחוק? האם נכונה הדיעה שהובאה גם בעתון "דבר" שההסכם שנחתם בין הממשלה ובין ההסתדרות, אין בו כדי למנוע מהעובדים פנייה לבית-דין לענייני עבודה כדי לחבוע קיום זכויותיהם? זאת אומרת שהסכם זה אינו מספיק חזק לעומת הסכמים קודמים על-פיהם ניתנו התוספות הייחודיות.

א. אבטבי: ברצוני להעיר רק הערה אחת. מצער מאד שהגענו למצב בו אנו נאלצים להסדיר ענין זה על-ידי חקיקה, צעד שלא היה מקובל בעבר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני רוצה לומר לחברי הוועדה, שאין זו הפעם הראשונה שניתן חוקף של חוק להסכם קבוצי. כבר היו תקדימים בעבר. והאחרון היה כאשר ב-18 באוגוסט 1975 ניתן לבוש של חוק להסכם שנחתם בין ההסתדרות ובין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים בענין שמירת השכר נטו של העובדים בעקבות הרפורמה במס-הכנסה. ב-18 באוגוסט 1975 הגישה הממשלה הצעת חוק הסכמים קבוציים (הוראת שעה) שבאה לתת חוקף חוקי להסכם בענין שמירת השכר נטו, והצעת החוק נתקבלה בשלוש קריאות באותו יום, ללא כל התנגדות.

א. לבנבראון: גם להצעת חוק זו התנגדנו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בוועדה נתקבלה הצעת החוק ללא הסתייגויות, ואני הבאתי אותה לקריאה שניה ושלישית

במליאה ללא הסתייגויות.

חבר-הכנסת אבטבי, רצוי כמובן להמנע מצעדים כאלה. אמל צריך לזכור שבצעד זה, לא ועדת העבודה ולא הכנסת, אינן באות להתערב בהסכם הקבוצי. ההסכם הקבוצי נחתם בין הממשלה ובין ההסתדרות שהיא נציגת העובדים. מדוע נוקטים בצעד זה של חקיקה? כדי לתת עדיפות להסכם קבוצי אחרון זה על הסכמים אחרים שנחתמו בעבר, לאחר שהתעורר שפק אם הדבר יעמוד במבחן בית הדין לענייני עבודה; ושפק זה התעורר בצדק, כי גם ההסכמים הקודמים היו חוקיים וגם התוספות הייחודיות שניתנו במסגרת הסכמים אלה היו חוקיות. הצעת החוק שלפנינו באה אפוא לתת

עדיפות להסכם הקבוצי האחרון.

א. אבטבי: גם את אמרת שיש להמנע מצעדים כאלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נכון. אבל קורה שצריך לשתום פרצות, מה גם שזה רצון שני הצדדים, גם של ההסתדרות וגם של הממשלה. יבאה הכנסת ונותנת עדיפות להסכם זה על פני הסכמים אחרים. נקטנו בצעד כזה גם בנושא תוספת היוקר. ואינני רואה בצעד כזה פגיעה, לא בצבור העובדים ולא באלה שחתמו על ההסכם. אין בצעד זה משום התערבות בהסכמי עבודה. אילו היתה בו התערבות בהסכמי עבודה, לא הייתי נוחנת ידי לו.

ח. שמעוני: גם הדיוט כמוני בעניני חוק ומשפט, כאשר הוא קורא סעיף 1 להצעת החוק מבין שהוא אינו מתייחס רק לתוספות הייחודיות.

א. ירמנס: הוא מתייחס לתוספות הייחודיות ולתוספת השכר כפי שהוסכם עליהן בהסכם שבין הממשלה ובין

ההסתדרות.

ח. שמעוני: איפה זה כתוב?

י. ברק: כתוב: "הוראות ההסכם הקבוצי האמור בתוספת". ובתוספת כתוב: "ההסכם הקבוצי שנחתם ביום כ"ה בניסן תשל"ו (25 באפריל 1976) בין ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל לבין המוסד לביטוח לאומי ולבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל ושמספרו המזהה אצל הממונה הראשי על יחסי העבודה במשרד העבודה הוא 112/76".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האם יש הערות נוספות?

י. ברק: בסעיף 1, אחרי המלים "לגבי הצדדים להסכם ולגבי העובדים הנזכרים בו", נשמטה המלה "וחליפיהם", כי אם העובד נפטר, נשארים שאיריו, וצריך לציין זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מבינה שאין התנגדות להוסיף את המלה "וחליפיהם".

חבר-הכנסת מואב, שאיננו חבר הועדה, ביקש לאשר לו שתי הסתייגויות: האחת לסעיף 1 - למחוק את המלים "או בפסק-דין על אף האמור בכל דין"; והשניה - לסעיף 2 - במקום הכתוב בסעיף 2 המגצע, יכתב: "תחילתו של חוק זה מיום 4.5.76".

אנו צריכים להחליט אם לאשר זכות הסתייגות

לחבר-הכנסת מואב.

א. יפה: התקדימים מורים, כי מותר למי שאינו חבר ועדה להגיש הסתייגות להצעת חוק שנדונה

בוועדה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני שואלת את חברי הועדה: היש תומכים בהצעות של חבר-הכנסת מואב?

לא.

קריאות:

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אין תומכים בהצעות של חבר-הכנסת מואב, ואנו נותנים לו זכות להגיש הסתייגותו

להצעת החוק.

ועתה אני מעמידה להצבעה סעיפים 1 ו-2 של הצעת החוק, כולל תוספת המלה "וחליפיהם" בסעיף 1.

ה צ ב ע ה

בעד סעיפים 1 ו-2, כולל תוספת המלה "וחליפיהם" בסעיף 1 - 5
נגד - 1

סעיפים 1 ו-2, כולל תוספת המלה "וחליפיהם" בסעיף 1 נחקבלו

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מעמידה להצבעה את התוספת.

ה צ ב ע ה

בעד התוספת (סעיף 1) - 5
נגד - 1

התוספת (סעיף 1) נחקבלה

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מעמידה להצבעה הצעת חוק הסכמים קבוציים (הוראת שעה), תשל"ו - 1976.

ה צ ב ע ה

הצעת חוק הסכמים קבוציים (הוראת שעה), תשל"ו-1976 נחקבלה

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מר ברק, אני מבקשת להכין מיד הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית ולהניחה על שולחן

הכנסת.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 16.50